

PROTOCOL SEKSUEEL GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Seksueel grensoverschrijdend gedrag, door een leerling of medewerker, tast de seksuele integriteit en daarmee de sociale veiligheid op school aan. De impact op de betrokkenen kan groot zijn. Dit vraagt om zorgvuldig reageren, afhandelen en communiceren om het vertrouwen en de veiligheid te behouden of te herstellen.

Stichting Openbaar Onderwijs Groningen volgt de richtlijnen van [School en Veiligheid](#) en de [Inspectie van Onderwijs](#).

SEKSUEEL GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG; WAT WORDT DAARONDER VERSTAAN?

Seksueel grensoverschrijdend gedrag is een verzamelterm voor alle vormen van seksueel gedrag die over de grenzen van een ander gaat. Onder seksueel grensoverschrijdend gedrag valt bijvoorbeeld seksuele intimidatie (denk aan dubbelzinnige opmerkingen of grappen maken, verhalen over seksuele ervaringen), seksueel misbruik (bijvoorbeeld onder dwang seksuele handelingen uitvoeren of ondergaan) en seksueel geweld. Andere voorbeelden van seksueel grensoverschrijdend gedrag zijn ongewenste aanrakingen, zoenen tegen iemands wil, aanranding en verkrachting. Maar ook ongewenst online gedrag, zoals bijvoorbeeld ongewenst versturen van seksueel getinte appjes en het tegen de wil van iemand doorsturen van seksueel getint beeldmateriaal. Seksuele grensoverschrijding kan zowel opzettelijk als onopzettelijk voorkomen.

Eén van de partijen stemt niet in met de (seksuele) uitlatingen of handelingen van de ander. Dit kan gebeuren in de fysieke wereld en in de online wereld. Diverse vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag zijn strafbaar. Als daarvan sprake is, dan wordt dit een zedenmisdrijf (misdrijf tegen de zeden of seksueel misdrijf) genoemd.

DE MELD,- OVERLEG- EN AANGIFTEPLICHT

De meld-, overleg- en aangifteplicht geldt als er sprake is van de volgende kenmerken:

- het moet gaan om een vermoeden van een zedenmisdrijf;
- de dader is een met taken belast persoon (bijvoorbeeld een leraar, conciërge etc.);
- het slachtoffer is een *minderjarige leerling* van de school.

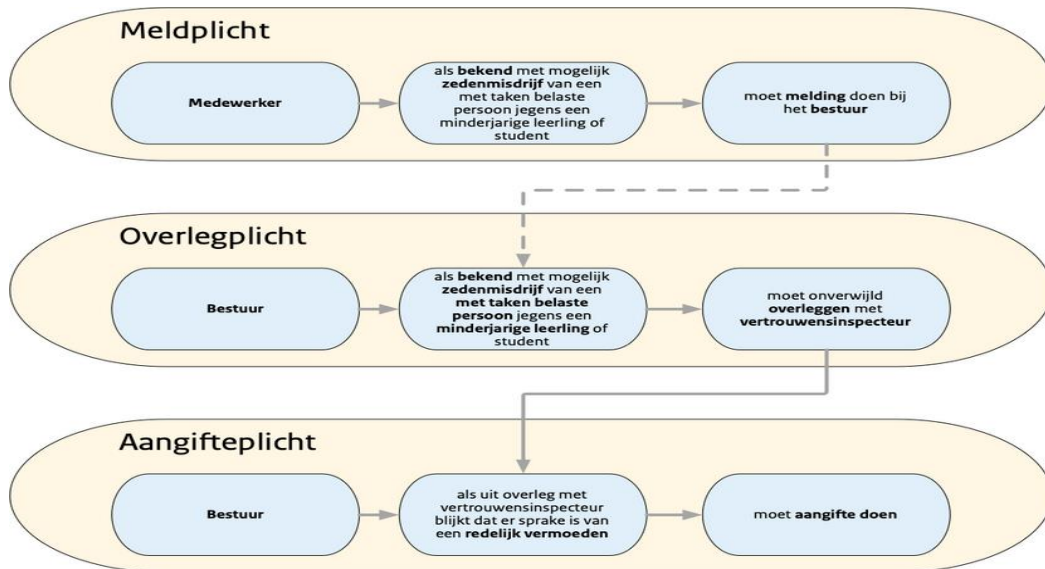
Als een medewerker (op welke wijze dan ook) bekend is geworden met een mogelijk zedenmisdrijf met kenmerken zoals hierboven beschreven, dan **is de medewerker verplicht** dit onmiddellijk te melden bij het schoolbestuur. Dit is de *meldplicht*. Het is niet voldoende iemand anders te informeren, zoals bijvoorbeeld een lid van de schoolleiding of een vertrouwenspersoon. De meldplicht geldt voor alle met taken belaste personen, ook voor interne vertrouwenspersonen. Geen enkele medewerker kan zich in dit soort gevallen beroepen op de geheimhoudingsplicht, tenzij er sprake is van een medisch beroepsgeheim.

Als het bestuur (op welke wijze dan ook) bekend is geworden met een mogelijk zedenmisdrijf met de kenmerken zoals eerder beschreven, dan moet zij direct in overleg treden met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. Dit is de *overlegplicht*. De

vertrouwensinspecteur stelt in overleg met het schoolbestuur vast of er op grond van de op dat moment bekende feiten sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit.

Als geconcludeerd wordt dat er sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit dan is het schoolbestuur verplicht hiervan direct aangifte te doen bij de politie. Dit is de *aangifteplicht*. Ook als de betrokkenen hierover hun bedenkingen hebben. Het schoolbestuur informeert de betrokkenen, zowel het slachtoffer als de (mogelijke) dader, als tot aangifte wordt overgegaan. Dit is wettelijk voorgeschreven.

Schematisch ziet dit er als volgt uit (bron: Inspectie van Onderwijs):

WIE BENADEREN BIJ SEKSUEEL GRENSOverschrijdend GEDRAG?

Als er (een vermoeden van) seksueel grensoverschrijdend gedrag is, dan is het van cruciaal belang onmiddellijk contact te zoeken met de juiste persoon. Blijf er niet mee rondlopen, maar onderneem actie! Met de melding wordt discreet en zorgvuldig omgegaan.

TUSSEN MEDEWERKER EN MINDERJARIGE LEERLING

Bij (een vermoeden van) seksueel grensoverschrijdend gedrag met een **minderjarige leerling** is de **meldplicht** van toepassing. Er moet melding worden gedaan bij het bestuur. Voor Openbaar Onderwijs Groningen is de HR-manager het aanspreekpunt namens het bestuur.

Bel in geval van de meldplicht onmiddellijk Joke Ploeger (HR-manager) op tel. 06-30850613.

Bij afwezigheid of geen gehoor van Joke Ploeger, is Tineke Hulshoff (HR-adviseur) eerste aanspreekpunt. Zij is te bereiken op tel. 06-57115577.

Stuur bij geen onmiddellijk contact een app waarin gevraagd wordt met spoed contact te zoeken vanwege de meldplicht.

Via de HR-manager (of HR-adviseur) wordt en blijft de bestuurder betrokken bij de situatie. Bij het bespreken van de melding ontvangt de melder eerste instructies over hoe te handelen.

TUSSEN MEDEWERKER EN MEERDERJARIGE LEERLING

Bij (een vermoeden van) seksueel grensoverschrijdend gedrag met een **meerderjarige leerling**, is de HR-manager het aanspreekpunt namens het bestuur.

Bel onmiddellijk Joke Ploeger (HR-manager) op tel. 06-30850613.

Bij afwezigheid of geen gehoor van Joke Ploeger, is Tineke Hulshoff (HR-adviseur) eerste aanspreekpunt. Zij is te bereiken op tel. 06-57115577.

Stuur bij geen onmiddellijk contact een app waarin gevraagd wordt met spoed contact te zoeken vanwege het vermoeden van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Via de HR-manager (of HR-adviseur) wordt en blijft de bestuurder betrokken bij de situatie. Bij het bespreken van de melding ontvangt de melder eerste instructies over hoe te handelen.

TUSSEN MEDEWERKERS

Ben je medewerker?

Bij (een vermoeden van) seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen medewerkers, is het advies aan de medewerker (of iemand anders die een vermoeden heeft):

- Zoek onmiddellijk contact met de leidinggevende, of;
- Zoek onmiddellijk contact met de [vertrouwenspersoon](#), of;
- Zoek onmiddellijk contact met de HR-adviseur.

Ben je leidinggevende of vertrouwenspersoon?

Bij (een vermoeden van) seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen medewerkers, zoek dan altijd onmiddellijk contact met de HR-adviseur of HR-manager. Als het niet lukt de HR-adviseur of HR-manager meteen te spreken, stuur dan een app waarin gevraagd wordt met spoed contact te zoeken vanwege het vermoeden van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen medewerkers.

TUSSEN LEERLINGEN

Bij (een vermoeden van) seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen leerlingen, is het advies aan degene die dit vermoedt (of iemand anders die een vermoeden heeft):

- Zoek onmiddellijk contact met de mentor, of;
- Zoek onmiddellijk contact met de [vertrouwenspersoon](#), of;
- Zoek onmiddellijk contact met de schoolleider.

VAN LEERLING NAAR MEDEWERKER

Ben je medewerker?

Bij (een vermoeden van) seksueel grensoverschrijdend gedrag van een leerling naar een medewerker, is het advies aan degene die dit betreft (of iemand ander die een vermoeden heeft):

- Zoek onmiddellijk contact met de leidinggevende, of;
- Zoek onmiddellijk contact met de [vertrouwenspersoon](#), of;
- Zoek onmiddellijk contact met de HR-adviseur.

Ben je leidinggevende of vertrouwenspersoon?

Bij (een vermoeden van) seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen leerling en medewerker, zoek dan altijd onmiddellijk contact met de HR-adviseur of HR-manager. Als het niet lukt de HR-adviseur of HR-manager meteen te spreken, stuur dan een app waarin gevraagd wordt met spoed contact te zoeken vanwege het vermoeden van seksueel grensoverschrijdend gedrag van leerling naar medewerker.

VERTROUWENSINSPECTEUR

Ouders, leerlingen, leraren, leidinggevend, schoolleiders, besturen en vertrouwenspersonen kunnen de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs raadplegen wanneer zich in of rond de school of opleiding (ernstige) problemen voordoen op het gebied van:

- seksueel misbruik (zedemisdrijven);
- seksuele intimidatie;
- psychisch en fysiek geweld (waaronder pesten);
- discriminatie en radicalisering.

De vertrouwensinspecteur luistert, informeert en adviseert. De vertrouwensadviseur probeert samen met degene die contact opneemt tot de juiste vervolgstappen te komen. In een aantal gevallen is het verplicht contact op te nemen met de vertrouwensinspecteur (zie meld, overleg- en aangifteplicht).

De vertrouwensinspecteur kan ook adviseren een formele klacht of aangifte te doen. De vertrouwensinspecteur zoekt niet uit wat er gebeurd is (waarheidsvinding). Hij kan niet zelf zorgen voor een oplossing, maar wel helpen een oplossing te bereiken. Bovendien doet de vertrouwensinspecteur niet zelf aangifte, maar zal wel aangeven wanneer aangifte mogelijk of zelfs verplicht is.

Contactgegevens vertrouwensinspecteur Inspectie van het Onderwijs

0900-1113111 (lokaal tarief)

Alle werkdagen, 8.00-17.00 uur

<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/vertrouwensinspecteurs/>

PREVENTIE SEKSUEEL GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG

In dit hoofdstuk staat beschreven wat in onze organisatie gedaan wordt om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen of wat kan worden gedaan.

Preventie seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen medewerker en leerling:

- de veiligheidsbeleving van leerlingen wordt gemonitord;
- binnen het team zijn afspraken vastgelegd over wenselijk gedrag naar leerlingen en over de omgevingsaspecten bij leerlingbegeleiding, zoals open deur beleid en vierogen-principe;
- leerlingen zijn op de hoogte van de vertrouwenspersoon;
- het team is bekend met de meld,- overleg- en aangifteplicht.

Preventie seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen leerlingen:

- in het onderwijscurriculum komt seksuele vorming in een doorlopende leerlijn terug;
- in het team wordt besproken hoe collega's gezamenlijk leerlingen ondersteunen bij het leren van seksueel integer gedrag;
- met leerlingen wordt periodiek besproken welk seksueel en fysiek gedrag onderling wenselijk en acceptabel is. De afspraken hierover worden vastgelegd in gedragsregels of het schoolreglement;
- we zorgen ervoor dat het team signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag kan herkennen;
- we zorgen ervoor dat in de zorgstructuur van de school expertise aanwezig is voor zorg in situaties van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Preventie seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen medewerkers:

- relaties en seksualiteit vormen een onderdeel van de pedagogische visie als team;
- het team weet de procedure bij ongewenst gedrag;
- medewerkers zijn op de hoogte van de externe vertrouwenspersoon.

EXTRA HULPMIDDELEN

Onderstaande landelijke organisaties of programma's bieden ondersteuning bij het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en het handelen bij incidenten.

- **School & Veiligheid, expertisecentrum voor sociale veiligheid in het onderwijs**
Stichting School & Veiligheid ondersteunt scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat door middel van actuele informatie en deskundig advies. Werken aan seksuele integriteit bij leraren en leerlingen onderling maakt daar onderdeel van uit.
- **Vertrouwensinspectie**
Voor overleg en advies bij seksueel, psychisch of fysiek geweld, discriminatie en radicalisering in onderwijs en kinderopvang, of bij een vermoeden daarvan.
- **Rutgers, expertisecentrum seksualiteit**
Rutgers ondersteunt onderwijsprofessionals bij het bespreekbaar maken van seksualiteit. Met lespakketten en tools voor tijdens de les en met trainingen, e-learning en andere deskundigheidsbevordering voor leerkrachten, schoolleiding en ondersteunend personeel.
- **De Gezonde School**

Programma om scholen te ondersteunen op thema's van gezondheid, waaronder het thema Relaties & Seksualiteit. De Gezonde School geeft ondersteuning door middel van lokaal schooladvies voor beleid, educatie, schoolomgeving en zorg.

- **Nederlands Jeugdinstituut**
Deelt kennis over wat wel en niet werkt bij opgroeien.
- **LAKS**
Het LAKS geeft advies aan leerlingen als zij met een vraag of klacht bellen en/ of mailen. Zij kunnen je verder op weg helpen met wie je in gesprek kunt gaan en welke andere partijen handig zijn om te benaderen.
- **Ouders & Onderwijs, informatiepunt voor ouders**
Biedt ouders advies en ondersteuning over onderwijs en de school van hun kind, ook over sociale veiligheid en bij (vermoeden van) seksueel overschrijdend gedrag. Neem voor een persoonlijk advies contact op met het adviespunt via 088-6050101 of vraag@oudersenonderwijs.nl.
- **Halt**
Geeft schoolvoorlichtingen vanuit de missie om jeugdcriminaliteit te voorkomen en te bestraffen.
- **Centrum Seksueel Geweld**
Multidisciplinaire professionele hulp aan iedereen die een ongewenste seksuele ervaring heeft meegemaakt. Centrum Seksueel Geweld is ook voor professionals die te maken krijgen met een slachtoffer van seksueel geweld.
- **Slachtofferhulp Nederland**
Voor slachtoffers, helpers en professionals die te maken krijgen met een misdrijf.
- **Help Wanted**
Advies bij online seksueel misbruik.